

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 616/2015
27.10.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јанка Лазаревића, председника већа, Бате Цветковића, Горана Чавлине, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Иваном Труљом Веселиновић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Г.М. и др, због кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у покушају из члана 246. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Г.М., Н.П. и В.Р., адвоката М.П., С.Р. и З.Ц., поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 149/13 од 25.04.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1057/14 од 18.02.2015. године, у седници већа одржаној 27.10.2015. године, једногласно је донео:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Г.М., Н.П. и В.Р., поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 149/13 од 25.04.2014. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1057/14 од 18.02.2015. године и то: **захтев браниоца окривљеног Г.М.** у односу на повреде закона из чл. 74. тачка 3) и 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) ЗКП, **захтев браниоца окривљеног Н.П.** у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и **захтев браниоца окривљеног В.Р.** у односу на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених у преосталим деловима **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици К 149/13 од 25.04.2014. године, окривљени С.Х., Г.М., Н.П. и В.Р. су оглашени кривим и то: окривљени С.Х. да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246 став 6. у вези члана 35. КЗ, окривљени Г.М. и Н.П. да су извршили кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246. став 6. у вези члана 33. КЗ, а окривљени В.Р. да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога из члана 246. став 6. КЗ, за која дела су осуђени на следеће казне: окривљени С.Х. на казну затвора у трајању од једне године, окривљени Г.М. на казну затвора у трајању од четири године, а окривљени Н.П. и В.Р. сваки од њих на казну затвора у трајању од по три године. Одређено је да ће се у изречене казне

затвора окривљенима урачунати време за које су били лишени слободe и време проведено у притвору и то: окривљенима С.Х. и Г.М. почев од 16.05.2013. године, па до 25.04.2014. године, окривљенима Н.П. и В.Р. почев од 31.07.2013. године па до 25.04.2014. године. На основу члана 246. став 7. КЗ од окривљених Г.М. и В.Р. одузета су средства и опрема за производњу опојних дрога, док је према окривљеном Г.М. изречена и мера безбедности одузимање предмета ближе означених у изреци пресуде. Окривљени су обавезани да плате трошкове кривичног поступка и судски паушал и то: окривљени С.Х. трошкове кривичног поступка у износу од 7.320,00 динара и судски паушал у износу од 5.000,00 динара, окривљени Г.М. трошкове кривичног поступка у износу од 7.320,00 динара и судски паушал у износу од 10.000,00 динара, окривљени Н.П. трошкове кривичног поступка у износу од 7.320,00 динара и судски паушал у износу од 10.000,00 динара и окривљени В.Р. трошкове кривичног поступка у износу од 7.320,00 динара и судски паушал у износу од 10.000,00 динара, а све у року од 15 дана од правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 1057/14 од 18.02.2015. године одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици, бранилаца окривљених С.Х., Г.М., Н.П. и В.Р., као и жалбе које су лично поднели окривљени Г.М., Н.П. и В.Р., а пресуда Вишег суда у Сремској Митровици К 149/13 од 25.04.2014. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтеве за заштиту законитости су благовремено поднели:

- бранилац окривљеног Г.М., адвокат М.П. у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање;
- бранилац окривљеног Н.П., адвокат С.Р., у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање;
- бранилац окривљеног В.Р., адвокат З.Ц., у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да у смислу навода из захтева преиначи побијане одлуке.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, па је након оцене навода у захтевима, нашао:

Бранилац окривљеног Г.М., у захтеву за заштиту законитости истиче да је у поступку који је претходио доношењу побијаних пресуда повређен закон – члан 74. тачка 3) ЗКП, с обзиром на то да иако је окривљеном Г.М. постављен бранилац по службеној дужности, он и његов бранилац нису присуствовали предистражним радњама иако је њихово присуство по закону обавезно.

Како из списка предмета произилази да је окривљени Г.М. од када је задржан решењем МУП РС – Служба за борбу против организованог криминала од 16.05.2013. године имао браниоца, који му је постављен по службеној дужности, адвоката Г.Ј., а који је касније присуствовао његовом саслушању, те да је имао браниоца до правноснажног окончања поступка, то су, по оцени овог суда, неосновани наводи браниоца окривљеног Г.М. да је у поступку који је претходно побијаним одлукама повређен закон – одредба члана 74. тачка 3) ЗКП. При томе, без утицаја на повреду наведеног члана је чињеница да записник о претресању стана и других просторија Г.М. КУ 108/13 од 16.05.2013. године, није потписао бранилац, будући да је тај претрес вршен пре него што окривљени Г.М. лишен слободе, дакле у тренутку када му још није био постављен бранилац, при чему је на наведеном записнику констатовано да Г.М. поучен о праву да може имати браниоца који ће присуствовати претресању је изјавио да не захтева присуство адвоката, док је овај окривљени наведеном претресању присуствовао и записник као власник стана потписао.

Браниоци окривљених Г.М. и Н.П. у захтевима за заштиту законитости истичу да је побијаном првостепеном пресудом прекорачена оптужба, односно да је иста донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП. У вези са истакнутом повредом браниоци наводе да је оптужним актом Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици окривљенима у овом поступку као време извршења кривичног дела стављен месец мај 2013. године, а да су изреком побијане првостепене пресуде окривљени оглашени кривим да су предметна кривична дела извршили у времену које обухвата и март и април месец 2013. године, а што није било предмет доказног поступка и оптужбе.

Врховни касациони суд најпре утврђује да из списка предмета произилази да је измењеним оптужним актом Вишег јавног тужиоца у Сремској Митровици у овом поступку окривљенима стављено на терет да су извршили кривично дело из члана 246. став 3. у вези става 1. у вези члана 30. КЗ, а због оправдане сумње да су „током маја месеца 2013. године у Н.П. у Улици ..., у заједници, као група.....покушали неовлашћено да произведу опојну дрогу, на тај начин што су, а пошто су претходно постигли договор о производњи опојне дроге... у циљу реализације наведеног договора, у подрумске просторије наведене куће, донели адекватну лабораторијску опрему и велики број лабораторијских и других судова...“, док су окривљени побијаном првостепеном пресудом оглашени кривим „да су у Н.П., у Улици ..., по претходном међусобном договору да окривљени Г.М. и Н.П. неовлашћено праве супстанцу – антранилну киселину, а која је основна сировина у производњи метаквалона као психоактивне контролисане супстанце која се сматра опојном дрогом.....и знали су да је наведена супстанца намењена за производњу метаквалона, у циљу реализације наведеног договора, у марту или априлу месецу 2013. године у помоћне подрумске просторије наведене куће доносили адекватну лабораторијску опрему ради производње наведене супстанце“.

Полазећи од наведеног, а како су окривљени у овом поступку, за разлику од оптужног акта којим им је било стављено на терет извршење кривичног дела из члана 246. став 3. КЗ, оглашени кривим за извршење кривичног дела које је

прописано ставом 6. члана 246. Кривичног законика (ко неовлашћено прави, набавља, поседује или даје на употребу опрему, материјал или супстанце за које се зна да су намењене за производњу опојних дрога), дакле одредбом ког члана су као кажњиве прописане припремне радње, те имајући у виду да је и измењеним оптужним актом окривљенима стављено на терет да су током маја месеца 2013. године покушали да неовлашћено произведу опојну дрогу, па затим у оптужном акту стоји да су претходно (дакле у периоду пре маја 2103. године) постигли договор да произведу опојну дрогу и у подрумске просторије наведене куће донели адекватну лабораторијску опрему и велики број лабораторијских и других судова, то по оцени овог суда, изрека првостепене пресуде је само уподобљена утврђеном чињеничном стању током поступка и правној квалификацији кривичног дела за које су окривљени оглашени кривим, будући да су окривљени оглашени кривим за припремне радње које су код овог кривичног дела кажњиве, а не за покушај производње опојне дроге као што им је оптужним актом стављено на терет. При томе, таквим прецизирањем времена извршења предметног кривичног дела у изреци побијане првостепене пресуде, а имајући у виду да припремне радње, као једна од фаза приликом извршења кривичног дела која је у овом случају прописана као самостално кривично дело, претходе извршењу кривичног дела, по налажењу овог суда, првостепени суд је остао у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Из изнетих разлога, по налажењу овог суда, неосновано се захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених Г.М. и Н.П., истиче да је побијаном првостепеном пресудом оптужба прекорачена, односно да је иста донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Бранилац окривљеног Г.М. у захтеву за заштиту законитости истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, односно да се побијана првостепена пресуда заснива на доказу на коме се не може засновати и у вези са тим наводи да је суд током поступка издао наредбу за претрес стана окривљеног С.Х., али није издао наредбу за претрес подрумских просторија, те да наведеном претресу подрумских просторија нису присуствовала сва лица која по закону треба да буду присутна, па је на тај начин тим лицима ускраћено да приликом претреса подрумских просторија постављају одређена питања и стављају примедбе. С тим у вези, бранилац истиче да је незаконита и потврда о привремено одузетим стварима која је проистекла из таквог незаконитог претресања подрумских просторија окривљеног С.Х.

Како из списка предмета, произилази да је у овом поступку вршен увиђај, а не претрес, подрумских просторија које користи окривљени С.Х. у Улици ... у Н.П., а што се утврђује из службене белешке о фореинчком прегледу лица места ПУ Сремска Митровица Кт 459/229/2013 од 17.05.2013. године, где је наведено шта је све приликом увиђаја пронађено, са пратећом фотодокументацијом, то су, по оцени овог суда, неосновани наводи браниоца окривљеног Г.М. да је у поступку вршен претрес подрумских просторија окривљеног С.Х. и да је записник о претресању тих просторија незаконит доказ. С тим у вези, по налажењу овог суда, неосновано бранилац окривљеног Г.М. истиче и да је потврда о привремено одузетим предметима од окривљеног С.Х., а везано за предмете који су се налазили у подрумским просторијама које он користи, незаконит доказ, будући да

је вршен увиђај подрумских просторија, којом приликом су пронађени предмети који су од окривљеног С.Х. потврдом о привремено одузетим предметима и одузети, а која потврда је у свему сачињена у складу са тада важећим ЗКП и коју је окривљени С.Х. лично потписао.

Из изнетих разлога, неосновано бранилац окривљеног Г.М. истиче да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Бранилац окривљеног В.Р., у захтеву истиче да члан 246 став 6. КЗ инкриминише припремне радње, те да кривично дело из овог члана није самостално кривично дело, већ у себи садржи и део радње извршења из основног облика овог дела прописаног чланом 246. став 1. КЗ, те су нижестепени судови погрешно закључили да се у радњама окривљеног В.Р. стичу обележја кривичног дела из члана 246. став 6. КЗ, јер је овом окривљеном стављено на терет да је у покушају, а у циљу производње опојних дрога држао, односно дао опрему и супстанце ради производње опојне дроге, те у вези са тим по оцени браниоца овде се може радити само о једном кривичном делу из члана 246. став 1. КЗ у помагању. Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног указује на то да је у побијаним пресудама повређен кривични закон у смислу члана 439. тачка 2) КЗ.

Међутим, по налажењу овог суда, законодавац је код кривичног дела неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога одредбом члана 246. став 6. КЗ управо инкриминисао припремне радње тако да оне представљају посебно кривично дело, прецизирајући наведеном одредбом члана 246. КЗ у чему се то припремање састоји, прописујући притом и друге битне елементе који морају бити остварени да би постојало ово кривично дело. С тим у вези, по оцени овог суда, неосновано бранилац окривљеног В.Р. у захтеву истиче то да кривично дело из члана 246. став 6. КЗ није самостално кривично дело, односно неосновано указује на то да су побијане пресуде донете уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) КЗ.

Бранилац окривљеног Г.М. истиче да суд током поступка није имао у виду тврдње осуђеног С.Х. да део пронађених предмета у његовим подрумским просторијама потиче од раније и да се ради о предметима чије држање није забрањено, као и да део пронађених предмета он никада није поседовао, а што произилази и из резултата ДНК анализе да на тим предметима нема његових трагова, те да су му у том смислу ти предмети подметнути током самог увиђаја. Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног Г.М. цени изведене доказе током поступка и одбрану окривљеног С.Х., односно оспорава утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Бранилац истиче и то да је првостепени суд приликом одмеравања казне окривљеном Г.М. као отежавајућу околност ценио чињеницу да је осуђени код себе 10 година упорно држао већи број прекурсора знајући да је њихово држање забрањено, иако из доказа током поступка произилази да није забрањено држати те супстанце, те да су исте ушле и у биће кривичног дела, па се не могу истовремено вредновати као отежавајуће околности, при чему суд није као

олакшавајуће околности узео у обзир да је окривљени болестан човек, да му је ћерка оперисала тумор. Изнетим наводима, бранилац окривљеног оспорава оцену отежавајућих и олакшавајућих околности од стране суда приликом одмеравања казне окривљеном Г.М., односно оспорава утврђено чињенично стање везано за олакшавајуће и отежавајуће околности на страни овог окривљеног.

Надаље, бранилац окривљеног Г.М. у захтеву истиче и то да је током поступка повређен члан 114. ЗКП, јер је суд за вештака у овом предмету именовано С.Г., а који вештак је по оцени браниоца учествовао у претресању и узимању узорка са лица места, те истиче да је у конкретном случају требало поставити стручну установу за предметно вештачење.

Бранилац окривљеног Г.М. истиче и то да постоји противречност између објављене пресуде и писменог отправака пресуде, јер у објављеној пресуди не стоји да су окривљени Г.М. и Н.П. кривично дело извршили у саизвршилаштву, већ то постоји само у писаном отправаку пресуде, на који начин је по оцени браниоца изрека пресуде неразумљива, а којим наводима, по оцени овог суда, бранилац указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, као и на поведу одредбе члана 428. став 1. ЗКП.

Бранилац окривљеног Г.М. у захтеву истиче и то да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тач. 2) и 3) ЗКП цитирајући у захтеву наведене одредбе закона, те истичући да је другостепени суд повредио члан 460. ЗКП, јер није ценио све наводе из жалби окривљених и није дао разлоге зашто те наводе сматра небитним.

Бранилац окривљеног Н.П. у захтеву истиче и то да нижестепени судови нису водили довољно рачуна о околности да на основу пронађене рецептуре и лабораторијске опреме није могуће извршити синтезу супстанци ради производње метаквалона, те да су у том смислу побијане пресуде неразумљиве и контрадикторне, јер нижестепени судови са једне стране у целости поклањају веру вештаку С.Г., а са друге стране не образлажу тврдњу истог да се на основу пронађене лабораторијске опреме не могу произвести супстанце чије је постојање неопходно да би постојало кривично дело које се окривљенима ставља на терет. Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног истиче да су разлози дати у побијаним пресудама нејасни и у знатној мери противречни, а чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног Н.П. у захтеву истиче и то да суд приликом одмеравања казне није узео у обзир олакшавајуће околности на страни овог окривљеног, а ниме, да је он хроничан болесник од хипертензије и дијабетеса и да има тешког оболелог сина који је инвалидно лице, а којим наводима по оцени овог суда бранилац окривљеног оспорава утврђено чињенично стање везано за олакшавајуће околности на страни окривљеног Н.П. С обзиром на све што је навео у захтеву бранилац сматра да побијаном првостепеном пресудом учињена и повреда закона из члана 428. став 10. ЗКП.

Бранилац окривљеног В.Р., у захтеву за заштиту законитости истиче да не стоји закључак другостепеног суда да је резултат хемијског процеса затеченог у импровизованој лабораторији антранилна киселина, јер је спроведеним вештачењем утврђено да је у наведеној лабораторији затечен процес претварања течне у чврсту материју са издвајањем антранилне киселине као прекурсора друге категорије, а што представља помоћне сировине у производњи психоактивних супстанци, при чему је и вештак С.Г. истакао да се од затечених супстанци у предметном подруму не може произвести било каква опојна дрога. Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног В.Р. оспорава оцену доказа и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Надаље, бранилац окривљеног В.Р. истиче да је нејасно то како је суд овог окривљеног осудио да је појединачно извршио кривично дело из члана 246. став 6. КЗ, а с обзиром на то да су окривљени оптужени да су у групи извршили кривично дело из члана 246. став 3. у вези става 1. КЗ, те да је контрадикторан закључак нижестепених судова да су окривљени производили антранилну киселину, а којим наводима бранилац окривљеног указује на то да су разлози дати у побијаним пресудама нејасни и у знатној мери противречни чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Бранилац окривљеног В.Р. истиче у захтеву и да првостепена пресуда садржи недостатке у погледу описа чињеница које се односе на радње извршења кривичног дела из члана 246. став 1. КЗ јер није јасно да ли су сви окривљени поступали као непосредни извршиоци или се ради о саучесништву у смислу помагања, односно првостепени суд не исказује своје конкретно утврђење за радње које је предузео сваки од окривљених. Овим наводима, по оцени овог суда, бранилац указује на то да је изрека првостепене пресуде неразумљива, односно указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Бранилац окривљеног В.Р. у захтеву истиче и то да током поступка није утврђено власништво на стварима које су одузете од окривљеног В.Р., односно да ли се ради о личним средствима или је он те ствари чувао за окривљеног Г.М. Бранилац истиче и то да је суд приликом одмеравања кривичне санкције коју ће изрећи окривљеном В.Р. узео као отежавајућу околност да се ради о специјалном повратнику, иако је у време доношења првостепене пресуде овај окривљени био правноснажно осуђен само у случају „3.“, те није био у том моменту правноснажно осуђиван за више истоврсних кривичних дела. Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљеног оспорава оцену изведених доказа и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреда закона из чл. 114, 428. ст. 1 и 10, 438. став 1. тачка 11) и став 2. тач. 2) и 3) и 460. ЗКП, као ни због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у

правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд захтеве бранилаца окривљених у овим деловима оценио као недозвољене.

Бранилац окривљеног Г.М. у захтеву истиче и то да је побијаним пресудама повређено или ускраћено људско право и слобода окривљеног или другог учесника у поступку које је зајемчено Уставом или Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, али како уз захтев није доставио одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права којом је утврђено да је окривљеном или другом учеснику у овом поступку повређено или ускраћено људско право и слобода зајемчени Уставом или наведеном конвенцијом, то је овај суд оценио да захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Г.М. у овом делу нема законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Бранилац окривљеног Н.П. у захтеву истиче да су побијане пресуде донете уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, док бранилац окривљеног В.Р. у захтеву наводи да су исте донете уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тач. 7) и 9) ЗКП. Међутим, како ови браниоци у образложењима захтева не наводе ниједан разлог због којег сматрају да су побијаним пресудама учињене наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, то Врховни касациони суд налази да захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Н.П. и В.Р. у овим деловима немају законом прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Надаље, бранилац окривљеног В.Р. истиче да је у првостепеној пресуди наведено да у радњама окривљених нема неподобног покушаја у производњи метаквалона као опојне дроге, иако су окривљени В.Р. и Г.М. током првостепеног поступка као и у жалбеном поступку истицали да се средства која поседују не могу употребити за производњу метаквалона. С обзиром на то да бранилац поводом изнетих навода није у смислу члана 485. став 4. ЗКП определио повреду Законика о кривичном поступку за коју сматра да је од стране нижестепених судова учињена, то овај суд налази да захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног В.Р. у овом делу нема прописан садржај у смислу члана 484. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, у односу на одбијајући део на основу члана 491. став 1. ЗКП, на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП у делу у којем је захтеве одбацио као недозвољене, а на основу члана 487. став 1. тачка 3) у вези члана 484. ЗКП у делу у којем је захтеве одбацио јер немају законом прописан садржај.

Записничар - саветник
Ивана Тркуља Веселиновић,с.р.

Председник већа - судија
Јанко Лазаревић,с.р.

